

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam
Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In
Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo
Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt XV. Conclusio hujus Libri, adjunctis quibusdam documentis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38621

C A P V T X V.

Conclusio hujus Libri, adjunctis quibusdam documentis.

CUm igitur tot, tantiq; sint virtutis Fidei fructus, & effectus, præcipius Christiani conatus hoc eniti debet, ut virtutem illam, & radicem tot bonorum fructum, egregie excolat, ac labore & sudore suo fœundet. Præcipua enim hortulanii diligentia radicem irrigat arboris, expurgat, simo cooperit, & ut magis aquæ, Solisque penetrationi pateat, tetricum adiacentem removent, non ignari, quidquid radici præstatur beneficij, ab ea in totam arborē derivati. Ita de his V. quoque Christiana perfectionis avidum, & sapientiam suæ cultorem, maximo labore decet P. à Iesu Maria 2. virtutem fidei exercere, ut de die in diem in se & 4. To- Dei cognitionem augmentans, in ejus quoque amore ceterisque virtutibus exercentur.

Legendus
suarum,
qui in
diversis
opusculis
prælare
de hac
argumen-
to d'esse
rit, &
opima
tradit
docu-
menta.

Nec pœnitendo labore fatigabitur, sed vix ullo negotio, mox quidem promptissimus erit ad assentium altissimorum mysteriorum, & incomprehensibilium articulorum Fidei nostræ tam vivaciter ea apprehendens, ut admirabili penetratio ad eorum medullam, & intimam dignitatem pertingat, tum euam exorticatis difficultibus, in purissimis ac nobilissimis veritatis divinis, omnem scientiam humanam excedentibus, si uisum animæ sua pastum ac nutrimentum repertiet: Confirmabitur insuper in fidei nostræ veritatis tam efficaciter, ut eas non tanquam præteritas, sed quasi sibi jam nunc prætentas, vivaci oculo contempletur, & manibus (sūta diceret) arcana ejus contrectet.

Et quamvis haec doctrina sit omnibus Christianis communis, particularius tamen, & uberi admodum fructu iis utilissima est, qui exercitio orationis invigilant, quibus præcipuum fundamentum ponimus, indies magis magisque Fidem exuscitare: si enim Dei charitatem frequentibus, & ferventibus amoris actibus angere allaborant, non minori cura & sollicitudine, in fundanda eis solidam bâti, quæ est viva fidei cognitio, annihi debent: nam pro mensura fidei, erit & charitatis modus.

Admonuit id Apostolus, dum ad Rom. scr̄bens, ait: *Non enim erubescō Evangelium, virtus enim DEI est in salutem omni credenti, iudas primus, & Greco. Iustitia enim DEI in eo revelatur ex fidei. Ecce quomodo sanctus Apostolus non contentus, Evangelium, virtutem DEI nuncupasse in salutem omni credenti, quod lupe- rius a nobis explicatum est; insuper, iustitiam Dei revelati docet de fide in fidem: quasi dicaret, nobis manifestari Dei iustitiam, sive modum veritatis obtinendi, & perficiendi iustitiam ex fide in fidei, id est, secundum fidei augmentum, ad maiorem accretionem fidei imperfectæ in perfectam, ac in eam, quæ dono Spiritus sancti attribuitur; ac denique in eam, quæ *gratia gratis* data nuncupatur, quæ heroicis actibus, ac tanta certitudine pollet, ut fidei mysteria evidenter cernere, non obscure credere videatur; ut de sancto Agadio exclamante: Ne di- cas credo, sed video, iupiteris narratum est.*

Veri: atum fidei diligens expensi, quanta super omnes alias consideraciones prerogativa polleat. §. 1.

QUOD si ad tantam exercitio hoc pertingat, ut revera pertingat, fidei certitudinem: magna certè compasione dignum est, & unum ex præcipuis divine iustitiae in Ecclesiastis, ob peccata nostra flagellis, infallibilis istis veritates, quasi in augebus reici, & circa obliuione se peltri, & vivum istum ignem, animam non solùm irradiantem, sed admirabiliter inflammant negligi, & extingui, & viros etiam spirituales venient speculatiunculas, & tenues aliquot considerationes, que in tantum profunt, in quantum ad effunditum sepultum fidei ignem, aliusque radicandas fidei ventates adhucbentur.

Quād pauci certè sunt, qui in hoc tam solidi infallibilium, & aeternarum veritatum fundamento pedem figunt, nam licet aliqui utantur, non infundunt tamen, sed leniter, & fœcet, ut reliqua considerationes, eas quoque prætergreditur: quibus tamen non vulgariter aut invaditer, sed cum matura ponderatione ceremoniis, aeternitatibus, ineffabilitatibus, & infallibilitatibus earum fore inhærendum, attendit perpendendo, qualiter in divina veritate radicet, & ab ore Divinitatis promanantes, tanto magis efficacia prerogativa intellectum illuminare, & incendere voluntatem valeant, quanto reliquo omnes veritates majori, immo & infinito intervallo post se relinquunt.

Hinc caufam assignare poterimus scilicet miri cuiusdam experientia, quam quotidie in personis spiritualibus advertere licet: videmus numquid repenti sepius personas riditorias, admodumque simplices, absque discursu, & considerationibus, ita in veritate confirmatos, ita ab omnib; mundana deceptione immunes, tam in virtute radicatos, in mortificatione, & labore constantes, ut stupore, & admiratione dignissimum sit; ex auctoritate autem, alios videmus plenis buccis perfectionem venditantes, ingenio etiam, & doctrina præstantes, post multos exercitus orationis, & divini colloqui, in agglomeratis & confariandis rationibus, medius ac modus virtutis acquirendæ, annos indefesso studio exaltatos, veræ tamen veritatis, ac divina lucis vacuos, sine soliditatis fidei pondere, incessantes, & absque firmo Christiana iustitiae fundamento, in lubrico rationum humanorum labiles, & ad singulas difficultates rite & proximis.

Ingenui id mihi confessus est vir quidam spiritualis, qui introgressus hoc vivæ fidei iter, multis lachrymis perditum anteacta vita tempus deflexis, spatio plurimum annorum studii orationis, minus se fructus perceperisse afferbat, quam paucis diebus exercitii vivæ fidei, neque ulli recte soliditatib; haec tenus invenimus, quicunque divina luci virtutis hujus appropinquasset.

Hinc, ut diximus, nascitur tot hominum in virtute inconstantia, & tanta oratione ipsorum iniurias, & infœcunditas, immo & multorum deceptio, qua jam optimè se meditatis fulle periuânum habent, dum studio & discursibus vancantes, ne punctum quidem veræ orationis attingerunt.

Quoniam igitur est hujus differentia radix & ratio? non alia certè, quam quod priores viam intrarunt, per quam spargitur lux: viam fidei,

qua

quam DEVS cordibus nostris infudit ad illuminandam rationem, & voluntatem inflammandam; siveque ingressi sunt, per divinæ dispositiōnis oīsum. Alij vero, erraverunt in solitudine rationum humanarum, & argumentationem naturalium, que amoti divino insufflando, minus proportionatæ, cum supernaturali, & efficacissimo fidei vivæ medio, comparari nequaquam possunt.

Qualiter alijs considerationibus uti posse-
mus. §. 2.

Nog intendimus sanctas meditationes, & considerations, quæ multum etiam utilitatibus habent, improbatæ, & profligare duo tantum admonere volumus. Primum, ut ad resuscitandam

fidei gratiam directæ, magis magisque, divinas fidei veritates, animam instillent, & radicent. Secundum: quod animæ in via spirituali provectæ, ut brevissimo tempore spatio multum inrietis expiant, non ita inhaerent considerationibus, quibus tamen aliquando ariditatis praesertim tempore, sicut & rebus quibuscumque fidem existitantibus, ut debent, sed magis in omnibus operibus, & occasionibus, fide, tanquam præcipuum accendente voluntatis nostra, & divinae admixtæ instrumento sedulū urantur. Sic igitur vivit justus ex fide sua, & in omnibus necessitatibus, tribulationibus, prosperitatibus, & adversitatibus, eam in bello considerationis exsuscitans, divini Numinis in se accenso amore, nutritur ac sustentatur.

FINIS LIBRI PRIMI.

LIBER SECUNDUS,

Fidei vivæ in virtutum singularum exercitio praxis.

CAPVT I.

Fidei practice exercitium singularum virtutum perfectioni plurimum conducit.

EIDEI virtus vivaciter exercita, efficacissimum est virtutum acquirendarum medium, & securissimum vadum in vorticibus periculorum, & laborum hujus vite; solidum enim, & unicum est, totius operæ spiritualis fundamentum.

Sic ideo prima & postissima artificis sollicitudo est in ponendo ædificij fundamento, cui relata superstrueretur machina, ita quoque omni diligentia, & studio anniti debet Christianus, ut fidem veram reliquarum virtutum basim tam aperte firmiterque concinnet, ut totam ædifici struturam ad celos supercrescentem, non gravate, & absque ruinæ pectuculo sustineat; idcirco enim Apostolus fidem substantiam nominavit, tanquam fortiter subsistens rerum sperandarum fundamentum, & reliquorum, quasi accidentium, substantiale subiectum.

In libro Apocalypsi S. Joannis Apostoli, primum civitatis illius Dei fundamentalem lapidem legimus suisse Jaspidem; quod si penitus introplicatur, mysterio non vacat; nam videtur in uno Jaspite natura ceterarum omnium gemmarum, colores quasi depositus: album Adamantis, rubrum Rubri, viridem Smaragdi, caeruleum Topazij, & flavum Amethysti: quod apertissime vivæ fidei naturam exprimit: nam patimodo, in illam unam, omnium virtutum semina deposita & coadunata sunt: sicut autem fides, omnes alias virtutes, ut Deo placite sunt, debet præcedere fidei enim, ut inquit Apostolus: impossibile est placere DEO: Ita exercitium & praxis

fidei, reliquarum virtutum actus, ut merito, & perfectione excrescant, præcedere, manuducere, & sublimare debet.

Quia igitur tanti momenti est, de quo agimus, exercitum, ut superius latè ostendum est, opera præcium existimavimus, ad particularia delendendo, quasi oculus subiecte qualiter, tum in virtutibus interdolis, tum eradicandi vitis & passionibus, alijque que in decutu vita hujus existunt occisionibus & exercitiis, vive fidei praxi, non sine magno fructu, uti possumus, & debeamus.

Inter virtutes potro, quia præcipue sunt tres istæ Theologæ, Fides, Spes, Charitas, de ijs proximè agimus, ac in primis docebimus, qualiter fide fidem succendere, & magis, magisque augete debeamus.

CAPVT II.

Qualiter Fidei virtus continuo exercitio augenda, & confirmanda sit.

Fidei virtutem succendere, aut vivificate, nihil aliud est, quam offerentibus seâ supernaturibus divinorum mysteriorum arcans, calligantem, & quasi natura sua reluctantem intellectum, diligenter promptitudine, & certitudine indubitate subdere, & captivate in obsequium fidei, & incomprehensibilis veritatis: mox in memoriam revocando Apollonicum istud: *O altitudo divitiarum sapientia & scientia, DEI: quæ in comprehendibili sunt judicia eius & investigabiles via eius.* Rom. 2. 1sa. 40.

Illud quoque credendi difficultatibus objecit, noli altum sapere; sed time: nam qui scrutator est Prov. 25.